

REFERAT Oppvekstutvalget d. 10-12-2024

Mødedato Tirsdag d. 10. december 2024 kl. 16:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
Behandling av utvalgssak.....	11
Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 05.11.2024.....	12
Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 12.11.20214.....	14
Høringsinnspill til forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter (driftstilskudd og pensjons	16
Høringsuttalelse samordning mellom barnevernsloven og barneloven.....	30
Ressursfordelingsmodell for grunnskolen i Kristiansand.....	35

Punkt .: Møtedokumenter

Bilag

Komplett innkalling_ Oppvekstutvalget (10.12.2024)

Saksliste Oppvekstutvalget 10.12.2024

PROTOKOLL OPPVEKSTUTVALGET

Dato: 10.12.2024
Sted: Formannskapssalen
Behandlede saker: 65/24 - 69/24
Møtets varighet: Kl. 16.00 til 19.40
Møteleder: Leder i utvalg Arve Stokkelien

Til stede:

Arve Stokkelien (H)
Nicolai Østeby (H)
Ingrid Trønnes Mæhre (H)
Grethe Jakobsen Alver (H)
Silje Vårlid (KRF)
Øistein Hatlebakk (FRP)
Jannicke Svaba Halvorsen (FRP)
Ida Branthus Hirst (AP)
Heidi Johansen (SV)
Ian Martin Reed (INP)
Helén Rosvold Andersen (PP)

Til stede fra administrasjonen:

Kristin Eidet Robstad, kommunaldirektør oppvekst
Svein Tore Kvernes, stabsleder oppvekst, plan og forvaltning
Rune Opstad Heggdal, kommunalsjef skole/sfo
Gudrun Svensson, konstituert kommunalsjef barnehage
Jon Wergeland, kommunalsjef barn og familie
Eivind Eikeland, stabsleder, fag og utvikling
Jarle Langeland, rektor Tinntjønn skole
Margrethe Andreassen Knutsen, teamkoordinator, Tinntjønn skole
Ellinor Skaiaa Aas, rektor Vågsbygd skole
Gro Anita T. Larsen, undervisningsinspektør Vågsbygd skole
Karen Stenslund, rektor Mosby oppvekstsenter
Eva Sand, utvalgsssekretær

Dessuten møtte:

Ronny Myrene, FUB
Oskar Skjelbred Pettersen, ungdommens bystyreprerentant

Resultat av Nasjonale prøver

v/Eivind Eikeland, stabsleder oppvekst, fag og utvikling

Nasjonale prøver 2024-2025

- Innhold
- Formål med nasjonale prøver
- Prøver gir ikke svarene på alt
- Skalapoeng og mestringsnivåer

Resultater i Kristiansand 2024-25

- Nasjonale prøver 5. trinn, ASSS-kommunene
- 5. trinn, gjennomsnitt av alle prøver
- Utvikling over tid, engelsk 5.trinn, skalapoeng
- Utvikling over tid, engelsk 5. trinn, mestringsnivå
- Utvikling over tid, lesing 5. trinn, skalapoeng
- Utvikling over tid, lesing 5. trinn, mestringsnivå
- Utvikling over tid, regning 5. trinn, skalapoeng
- Utvikling over tid, regning 5. trinn, mestringsnivå
- Spredning barneskoler, alle prøver 5. trinn 2020-21 til 2024-25
- Spredning barneskoler, avgiverskoler 8. trinn 2020-21 til 2024-25
- Samvariasjon mellom barneskolenenes resultater på 5. trinn og 8. trinn, 202-21 til 2024-25
- Nasjonale prøver 8. trinn, ASSS-kommunene
- 8.trinn, gjennomsnitt av alle prøver
- Utvikling over tid, engelsk 8. trinn, skalapoeng
- Utvikling over tid, engelsk 8. trinn, mestringsnivå
- Utvikling over tid, lesing 8. trinn, skalapoeng
- Utvikling over tid, lesing 8. trinn, mestringsnivå
- Utvikling over tid, regning 8. trinn, skalapoeng
- Utvikling over tid, regning 8. trinn, mestringsnivå
- Spredning ungdomsskoler 8. trinn 2020-21 til 2024-25
- Nasjonale prøver 9. trinn, ASSS-kommunene
- Utvikling fra 8. trinn 2023-24 til 9. trinn 2024-25
- Utvikling over tid, lesing 9. trinn, skalapoeng
- Utvikling over tid, lesing 9. trinn, mestringsnivåer
- Utvikling over tid, regning 9. trinn, skalapoeng
- Utvikling over tid, regning 9. trinn, mestringsnivåer
- Spredning ungdomsskoler 9. trinn 202-21 til 2024-25
- Sammenheng mellom levekårsforskjeller og skolerresultater – foreldres utdanningsnivå
- Sammenheng mellom levekårsforskjeller og skolerresultater – vedvarende lavinntekt
- Det store bildet – hva forteller dataene?

Hvordan bruke resultatene for å utvikle kvalitet?

- Læring på flere nivå
- Oppfølging på skolenivå
- Analysearbeid på skoleeiernivå
- Elevresultater:
- En skole for vår tid (2021)
- Anbefaling til skoleeier
- Anbefaling til skoleledere
- Rammeverk for kvalitet

Bemanning og sykefravær i barnehager

v/Gudrun Svensson, kommunalsjef barnehage

Bemannings situasjonene i barnehagen

- Foreløpig klarer vi å rekruttere i barnehagene i Kristiansand
- Vi oppfyller norm
- Men...
- Tiltak for å redusere sykefravær
- Sykefravær i barnehage 2024
- Det store, komplekse bildet, mange årsaker
- Systematisk arbeid i barnehagene
- Arbeid på individnivå
- Oppfølging av sykemeldte/ansatte som mottar AAP
- Mål er å avklare status og hvem som kan bidra
- Nærværssatsning barnehager 2024-2027
- Nærværssatsningen har mål om:
  - Hva og Hvordan?
  - Tiltak
- Jobber vi med individfokus på et problem som har utgangspunkt i kollektive utfordringer?

Skoleporten – Tinntjønn skole

v/Jarle Langeland, rektor og Margrethe Andreassen Knutsen, teamkoordinator

Skoleporten – bekymringsfullt skolefravær

- Hva sier forskning?
- .....om skolefravær
- Ikke et «blame-game» - Bevissthet på dynamikker (Ingul, 2018)
- .....om skolefravær
- Hvordan beskriver utfordringen?
- Strategi = ÅPENT SINN
- Gradvis progresjon
- Rigger...
- Lokaler og plassering
- På skoleporten
- Hvordan påvirker skoleporten hele familien og på det sosiale til eleven

Lek i skolen fra Vågsbygd skole

v/Ellinor Skaiaa Aas, rektor og Gra Anita T. Larsen undervisningsinspektør

- Barnemoden skole
- Hva er en barnemoden skole?
- Hovedtrekk ved modellen:
- Lykkes vi?
- Oppsummert

Lek i skolen - Mosby oppvekstsenter

v/Karen Stensrud, rektor

- Hvem er jeg
- 2019 – OPPSTART
- En skolehverdag på elevenes premisser
- Hvordan organisere skoledagen?
- FRILEK
- MAGISK MØTE
- LEKENDE LÆRING
- Når vi planlegger for læring på elevenes premisser
- TALLPROGRAM
- MESTRINGSTRO OG LÆRINGSGLEDE
- Voksenrollen er nøkkelen til suksess
- Den gode overgangen
- Hvorfor ALLE MED

Status bekymringsfullt skolefravær og læringsmiljøsaker

v/Rune Opstad Heggdal, kommunalsjef skole/sfo

Rapportering bekymringsfullt skolefravær og aktive skolemiljøsaker

- Bekymringsfullt skolefravær
- Rapportering bekymringsfullt skolefravær
- Aktive læringsmiljøsaker
- Rapportering aktive aktivitetsplaner

65/24 Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 05.11.2024 (ark.nr. 2024000072)

Oppvekstutvalgets vedtak

Oppvekstutvalget godkjenner protokollen fra møtet 05.11.2024
(Enst.)

66/24 Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 12.11.2024 (ark.nr. 2024000072)

Oppvekstutvalgets vedtak

Oppvekstutvalget godkjenner protokollen fra møtet 12.11.2024
(Enst.)

Kristin Eidet Robstad kommunaldirektør oppvekst bemerket følgende til sak 64/24 Plan for lek som pedagogisk verktøy i skolen.
Det ble ved en feil ikke gjort vedtak om utsettelse av saken i møtet 12/11.
Det oppfordres derfor til å fatte vedtak om utsettelse i dette møte.

67/24 Høringsinnspill til forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter (driftstilskudd og pensjonstilskudd til private barnehager)
(ark.nr. 2024029058)

Oppvekstutvalgets innstilling

Kristiansand kommune sender inn svar på spørsmålene i høringen tilsvarende det som fremkommer i tabellen helt til slutt i saken
(Enst.)

Kristiansand kommune ber regjeringen utrede en tredje modell for dekning av pensjonskostnader i tråd med felles innspill fra KS og PBL om pensjonstilskudd.
(9/2)

Forslag:

H, FRP, KrF fremmet følgende tilleggsforslag:

«Kristiansand kommune ber regjeringen utrede en tredje modell for dekning av pensjonskostnader i tråd med felles innspill fra KS og PBL om pensjonstilskudd.»

Voteringer:

Tilleggsforslaget fra H, FrP, KrF ble vedtatt med 9 mot 2 stemmer (AP, SV)
Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt

68/24 Høringsuttalelse samordning mellom barnevernsloven og barneloven
(ark.nr. 2024023942)

Oppvekstutvalgets innstilling

Oppvekstutvalget slutter seg til høringsuttalelsen som beskrevet i saksfremlegget.
(Enst.)

69/24 Svar på verbalvedtak - ressursfordelingsmodell for grunnskolen i Kristiansand
(ark.nr. 2023013248)

Oppvekstutvalget innstilling
Saken tas til orientering
(Enst.)

EVENTUELT:

Representant Silje Vårlid (KrF) fremmet følgende forslag:

Vedtak:

Behandling av Sak 64/24 Plan for lek som pedagogisk verktøy i skolen, utsettes til oppvekstutvalgets møte 28.01.2025.
(Enst.)

Forslag:

«Behandling av Sak 64/24 Plan for lek som pedagogisk verktøy i skolen» utsettes til oppvekstutvalget møte 28/1.25»

Votering:

KrF sitt forslag om utsettelse ble enstemmig vedtatt

Leder Arve Stokkelien (H) fremmet følgende oversendelsesforslag

Vedtak:

Oppvekstutvalget ber om en sak hvor det belyses mulige årsaker til at mellomtrinnet over tid leverer dårligere resultater på nasjonale prøver enn sammenlignbare kommuner.
(9/2)

Forslag:

«Oppvekstutvalget ber om en sak hvor det belyses mulige årsaker til at mellomtrinnet over tid leverer dårligere resultater på nasjonale prøver enn sammenlignbare kommuner.»

Votering:

Oversendelsesforslaget fra Høyre ble vedtatt med 9 mot 2 stemmer (AP, SV)

Oppvekstutvalget ble enig om følgende behandlingsplan for Skolebehovsplanen.

Presentasjon om Skolebehovsplanen i oppvekstutvalgets møte 28.01.25

Behandling av saken i oppvekstutvalgets møte 11.02.25

Spørsmål stilt av repr. Silje Vårlid (KrF)

Ift Barnehagebehovsplanen som skal vedtas i Bystyre 18.12 har KrF et spørsmål vi lurte på om vi kan få svar på i Oppvekstutvalget 10.12.

I planen står det at det i hovedsak skal bygges store barnehager sentrumsnært og mellomstore barnehager i de mindre sentrale områdene. Vi har fått henvendelse fra en Familiebarnehage som opplever det vanskelig å opprettholde tilbudet, og som opplever det vanskelig å etablere nye Familiebarnehager.

Kan administrasjonen si noe om hva som er vurderingen og grunnen for dette?

Svein Tore Kvernes, stabsleder plan og forvaltning svarte ut spørsmålene

Barnehagebehovsplanen viderefører en linje /strategi for å sikre barnehagedekning i hensiktsmessig nærhet til der folk bor. Behovsøkningen er i hovedsak knyttet til nye utbyggingsområder. Det er ikke gjort endringer ift dette nå.

Familiebarnehager var et tiltak/virkemiddel i sin tid for å få økt barnehagedekning og skulle i utgangspunktet være knyttet til noens hjem. Derfor har de helt andre kvalitetskrav når det gjelder pedagogisk bemanning og krav til det fysiske. Når det i de senere årene har blitt god barnehagedekning, etterspørres familiebarnehagene mindre enn andre. Flere av familiebarnehagene ligg også i områder med relativt god dekning og der det skjer lite utbygging. Derfor – og på grunn av eiers alder og ønske om avvikling, blir det stadig færre av disse. Markedet gjelder altså her.

Krs politikk med å ikke overetablere har for øvrig gjort at familiebarnehager har hatt mulighet til å drive lengre enn i andre kommuner.

Det har ellers vært innstramming i regelverk når det gjelder familiebarnehager med hensyn til antall barn.

Nyetableringer av barnehager skjer ifm. barnehagebehovsplanen. Det har ikke vært etterspørsel etter nyetablering av familiebarnehager eller naturlig å ha en strategi for nettopp denne barnehagetypen.

Møtet hevet.

Punkt .: Behandling av utvalgssak

Punkt 65/24: Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 05.11.2024

Bilag

Protokoll Oppvekstutvalget 05.11.2024

Dato 3. desember 2024
Saksnr.: 2024000072-30
Saksbehandler Eva Sand
Godkjent av Kristin Eidet Robstad

Saksgang
Oppvekstutvalget

Møtedato
10.12.2024

Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 05.11.2024

[Oppvekstutvalget godkjenner protokollen fra møtet 05.11.2024](#)

Vedlegg:
Protokollen fra møtet 05.11.2024

Punkt 66/24: Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 12.11.2024

Bilag

Protokoll Oppvekstutvalget 12.11.2024

Dato 3. desember 2024
Saksnr.: 2024000072-31
Saksbehandler Eva Sand
Godkjent av Kristin Eidet Robstad

Saksgang
Oppvekstutvalget

Møtedato
10.12.2024

Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 12.11.2024

[Oppvekstutvalget godkjenner protokollen fra møtet 12.11.2024](#)

Vedlegg:
Protokollen fra møtet 12.11.2024

Punkt 67/24: Høringsinnspill til forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter (driftstilskudd og pensjonstilskudd til private barnehager)

Bilag

Vedtak Form, 11122024, Sak 121/24, Høringsinnspill til forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter (driftstilskudd og pensjonstilskudd til private barnehager)

Dato 3. desember 2024
Saksnr.: 2024029058-2
Saksbehandler Kjetil Solvang
Godkjent av Kristin Eidet Robstad
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Oppvekstutvalget
Formannskapet

Møtedato
10.12.2024
11.12.2024

Høringsinnspill til forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter (driftstilskudd og pensjonstilskudd til private barnehager)

Forslag til vedtak

[Kristiansand kommune sender inn svar på spørsmålene i høringen tilsvarende det som fremkommer i tabellen helt til slutt i saken](#)

Sammendrag

Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus har inngått et forlik og bedt regjeringen om å sende nye forslag om regler om driftstilskudd og tilskudd til pensjon på høring.

Forslagene som nå er sendt ut på høring innebærer endringer i forhold til beregning av driftstilskudd og pensjonstilskudd til private barnehager, samt endring i formålsbestemmelsen. Høringsfristen er 6. januar 2025.

Driftstilskuddet foreslås i hovedsak å videreføres slik det er i dag som i praksis er en selvkostberegning av hva kommunene bruker på sine kommunale barnehager.

Det foreslås at driftstilskuddet deles inn i et grunntilskudd, et ekstra grunntilskudd og et tilleggstilskudd. Det foreslås at dersom noen av kommunens egne barnehager har utgifter som skyldes særlige driftsforutsetninger eller særlige behov i barnegruppen, kan kommunene holde dette utenfor beregningen av grunntilskuddet. Private barnehager med samme særlige driftsutfordringer gis ekstra grunntilskudd. Kommunene kan stille vilkår til det ekstra grunntilskuddet. Det foreslås videre en plikt for kommunen til å gi tilleggstilskudd for å finansiere nye krav fra det tidspunktet kravene får virkning for private barnehager.

I forhold til pensjonstilskudd foreslås det to ulike alternativer og høringsinstansene blir utfordret på å velge en av modellene.

Alternativ 1 er en modell med et begrenset antall mulige prosentsatser, for eksempel 3-5 mulige satser som fastsettes i nasjonal forskrift. Den enkelte barnehage blir innplassert på den satsen som treffer best ut fra barnehagens pensjonskostnader.

Alternativ 2 er å videreføre dagens bestemmelser om utmåling av tilskudd til pensjon og dagens søknadsordning, men med noen justeringer der hovedelementene flyttes fra forskrift til lov. Det foreslås at prosentsatsene i påslaget skal videreføres, men at det skal være en lavere prosentsats for barnehager uten tariffavtale.

Eiendomstilskudd (per d.d. kalt kapitaltilskudd) er ikke en del av høringen nå, men vil bli sendt på høring på et senere tidspunkt.

Det er til sammen 35 ulike spørsmål som departementet ønsket besvart.

Kommunedirektøren støtter i all hovedsak forslagene i saken. Forslagene vil i praksis bety at en videreføring av dagens hovedprinsipp om at kostnadene til drift av kommunale barnehager skal ligge til grunn for finansieringen av private barnehager i samme kommune.

Foreslått regelverk tar tak i flere omdiskuterte elementer av dagens finansieringssystem. For eksempel foreslås det at det skal gis tilleggstilskudd for å finansiere private barnehager for nye krav allerede fra innføringstidspunkt. Det er et fremskritt ved at f.eks. innføring av en økt bemanningsnorm vil bety finansiering fra innføringstidspunkt og en unngår forsinkelseeffekten på to år.

I forhold til pensjonstilskudd så foreslås det at Kristiansand kommune anbefaler alternativ 1. I det alternativet får den enkelte barnehage pensjonstilskudd som treffer mer riktig i forhold til deres faktiske pensjonskostnader barnehagene får intensiver til å velge bedre pensjonsordninger.

Vedlegg: Lenke til høringen: <https://www.udir.no/om-udir/hoyringar/#/3292>

Saksutredning

Bakgrunn for saken

I den nasjonale barnehagestrategien mot 2030, «Barnehagen for en ny tid», varslet regjeringen en gjennomgang av regelverket for finansiering og styring av barnehagesektoren. Høsten 2023 ble det sendt forslag til nye regler på høring. Departementet mottok mange høringsvar. Noen av forslagene fikk i hovedsak støtte, mens enkelte møtte sterk motstand særlig fra PBL, men også fra flere kommuner – deriblant Kristiansand.

Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus på Stortinget mener det er behov for endringer i dagens regelverk for finansiering av private barnehager. Disse partiene har inngått et forlik og bedt regjeringen om å sende nye forslag om regler om driftstilskudd og tilskudd til pensjon på høring.

Når det gjelder tilskudd til eiendom tas det sikte på at dette fortsatt skal reguleres i barnehageloven og nasjonal forskrift. Tilskuddet skal fremdeles gi en kompensasjon for rente- og avskrivningskostnader tilsvarende det nåværende kapitaltilskuddet. Departementet vil utrede nærmere hvordan den årlige justeringen av tilskuddet kan gjøres. Forslag til sats med omtale av beregningsmåte vil bli sendt på høring senere.

Forskriftsregler som ikke er omtalt i høringsnotatet, men som må endres som følge av forslagene, vil bli sendt på høring på et senere tidspunkt.

Finansieringsreglenes utvikling frem til i dag

- Frem til 2003 fikk private barnehager statstilskudd per små og store barn. Kommunene hadde ikke plikt til å gi tilskudd ut over det, men en del kommuner ga likevel et relativt lite kommunalt tilskudd.
- Gjennom barnehageforliket i 2003 ble det fra 2004 regler om "økonomisk likeverdig behandling" av kommunale og private barnehager. Dette inkluderte også innføring av makspris. Reglene kombinerte et statstilskudd med kommunale tilskudd og private barnehager gikk fra å få minimum 85% finansiering til å ved en opptrappingsordning over flere år å få 100% av det de kommunale barnehagene fikk.
- Dagens regler er i hovedsak fra 1.1.2011 da barnehagetilskuddet ble inkludert i rammetilskuddet til kommunene. Kommunen står for hele den offentlige finansieringen av private barnehager. Det gis driftstilskudd til private ordinære barnehager per heltidsplass. Driftstilskuddet skal beregnes ut fra gjennomsnittlige ordinære driftsutgifter per heltidsplass i tilsvarende kommunale ordinære barnehager, fratrukket administrasjonsutgifter, pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift på pensjonsutgifter. Det har siden dette kommet flere regelendringer blant annet knyttet til pensjon, kapitaltilskudd og hvilket regnskapsår som skal ligge til grunn. I dag er grunnlaget for beregningen kommuneregnskapet fra to år før tilskuddsåret. For eksempel beregnes satsene for driftstilskudd for 2025 ut ifra regnskapet i de kommunale barnehagene i 2023, som er siste avlagte kommunale regnskap.

Tidligere høringer angående finansiering av private barnehager

Etter at Storbergetutvalget la frem sin rapport «du er henta» var det en høringsrunde med høringsfrist i oktober 2021 har det vært flere høringsrunder i forhold til finansiering av private barnehager. Siste høringsrunde var i januar 2024. I det høringsforslaget ble det foreslått at kommunene selv skulle lage lokale forskrifter om hvordan finansieringen av private barnehager skulle foregå. Kommunene skulle få mulighet til å redusere plasser i private barnehager, regulere kostpenger, sette lokal forskrift om åpningstid m.m.

Kristiansand kommunes hørings svar var i likhet med de fleste andre storbyer i hovedsak negativt innstilt til forslagene. I forslaget som nå er på høring foreslås det altså færre og mindre endringer enn forrige høring.

Kommunedirektørens overordnede vurdering:

Kommunedirektøren støtter i all hovedsak forslagene i saken. Forslagene vil i praksis bety at en videreføring av dagens hovedprinsipp om at kostnadene til drift av kommunale barnehager skal ligge til grunn for finansieringen av private barnehager i samme kommune. Dermed har kommunen mulighet til å påvirke egne utgifter i sektoren.

Foreslått regelverk tar tak i flere omdiskuterte elementer av dagens finansieringssystem. For eksempel foreslås det at det skal gis tilleggstilskudd for å finansiere private barnehager for nye krav allerede fra innføringstidspunktet. Det er et fremskritt ved at f.eks. innføring av en økt bemanningsnorm vil bety finansiering fra innføringstidspunkt og en unngår forsinkelseeffekten på to år. Det foreslås også at kommuner skal kunne holde barnehager som er spesielt dyre å drive, f.eks. drevet på ei øy, utenom beregningsgrunnlaget.

I forhold til valgt av alternativ for pensjonstilskudd så er det fordeler og ulemper med begge modellene. Begge modellene vil antagelig kunne fungere bedre enn det har gjort til nå, ettersom det er foreslått regler som skal være oppklarende i forhold til søknader om ekstra pensjonstilskudd om dagens modell videreføres.

Kommunedirektøren mener at totalt sett så er alternativ 1 å foretrekke. I det alternativet får den enkelte barnehage pensjonstilskudd som treffer mer riktig i forhold til deres faktiske pensjonskostnader og barnehager med dårlige pensjonsordninger får intensiver til å velge bedre pensjonsordninger.

Formålsbestemmelse (kapittel 2 i høringen):

Departementet skriver at reglene skal gi forutsigbarhet og ikke baseres på for stor grad av skjønn hos kommunene, og de skal ikke være for administrativt krevende for kommunene. Private og kommunale barnehager skal likebehandles og tilskuddene bør kunne differensieres noe mer enn i dag for å sikre opprettholdelse av en mangfoldig barnehagestruktur.

Spørsmål 1 i høringsuttalelsen går på om formålsbestemmelsen støttes. Konkret gjelder dette nytt forslag til § 19 i barnehaloven som foreslås endret til følgende:

Foreslått: § 19 Formål

Regler om tilskudd til private barnehager skal særlig legge til rette for likebehandling av private og kommunale barnehagetilbud, forutsigbarhet for private barnehager, en mangfoldig barnehagestruktur og effektiv ressursbruk.

Dagens §19: §19. Kommunalt tilskudd til godkjente private barnehager

Kommunen kan gi tilskudd til godkjente private barnehager. Kommunen skal behandle private barnehager som mottar tilskudd, likeverdig med kommunale barnehager. Departementet kan gi forskrift om hva som er likeverdig behandling.

Forslag til svar spørsmål 1:

Kristiansand kommune støtter forslaget til ny formålsparagraf.

Beregning av driftstilskudd til private barnehager (kapittel 3 i høringen)

Departementet foreslår at driftstilskuddet deles inn i et grunntilskudd, et ekstra grunntilskudd og et tilleggstilskudd: Et grunntilskudd som reguleres nasjonalt vil kunne

ivareta behovet for forutsigbarhet, mens en adgang for kommunene til å differensiere tilskuddet etter noen bestemte kriterier, vil gjøre det mulig å tilpasse driftstilskuddet noe basert på at barnehager og barnegrupper er ulike. Forslaget til regler om ekstra grunntilskudd og tilleggstilskudd vil innebære at dersom saklige hensyn tilsier det, kan også enkelte private barnehager få høyere finansiering per barn enn andre barnehager.

Det foreslås å være anledning til å holde utgifter utenfor beregningen av grunntilskuddet. Dette skal gjelde utgifter i en barnehage som skyldes særlige driftsforutsetninger eller særlige behov i barnegruppen. Med særlige driftsforutsetninger menes særtrekk ved en konkret barnehage. Dette vil typisk kunne være barnehager med en beliggenhet som skiller seg ut. Med særlige behov i barnegruppen menes særtrekk ved barnegruppen. Dette kan for eksempel være barnehager med en høy andel minoritetsspråklige barn eller høy andel barn fra familier med lav sosioøkonomisk status.

Hvorvidt en barnehage har særlige driftsforutsetninger eller særlige behov i barnegruppen vil kunne variere fra kommune til kommune. Kommunen må derfor gjøre en helhetsvurdering, hvor barnehagestrukturen og forholdene ellers i den enkelte kommune vil være et vesentlig moment. I mange kommuner vil det antagelig ikke være grunnlag for å holde utgifter utenfor grunntilskuddet. Det gjelder kommuner der det ikke er noen særlige ulikheter i barnegruppene eller i driftsforutsetningene i de ulike barnehagene. Kommuner kan også velge å ikke benytte muligheten til å holde utgifter utenfor, selv om de har grunnlag for å gjøre det. For private barnehager i kommuner som ikke holder utgifter utenfor beregningsgrunnlaget, vil grunntilskuddet beregnes likt som driftstilskuddet beregnes i dag.

Dersom en kommune ønsker å ha en særskilt satsing i noen barnehager (kommunale og private), kan det gis som et tilleggstilskudd til de private barnehagene som er del av satsingen.

Vurdering:

I praksis er de foreslåtte endringene i høringen som omfatter driftstilskudd ikke så ulike fra dagens regelverk, bortsett fra at det vil være anledning til å differensiere tilskuddet. Både gjennom å holde enkelte utgifter utenfor beregningen av grunntilskuddet og anledning til å gi ekstra grunntilskudd ved spesielle satsingsområder. I tillegg vil kommunen være pliktig å gi tilleggstilskudd ved innføring av nye krav. (Mot to års forsinkelseeffekt i dag)

Det foreslås at Kristiansand kommune i hovedsak støtter forslagene.

Forslag til svar:

Kristiansand kommune støtter spørsmål nummer 2-11. Kristiansand kommune har ingen innspill til spørsmål 12 og 13. Det legges til en generell kommentar om at det bemerkes at forslagene ikke har elementer som motvirker smådriftsulemper.

Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager (kapittel 4 i høringen)

Dagens ordning:

Ordinære barnehager mottar et påslag på 10 prosent av lønnsutgiftene i de kommunale ordinære barnehagene, fratrukket pensjonsutgift og arbeidsgiveravgift på pensjonsutgiften. Kommunen skal legge til arbeidsgiveravgift på summen av påslaget. Familiebarnehager og åpne barnehager mottar et påslag på 6 prosent. Har den private ordinære barnehagen pensjonsavtale inngått før 1. januar 2019 og høyere pensjonsutgifter enn det som blir dekket gjennom pensjonspåslaget, har den private ordinære barnehagen etter søknad til kommunen krav på å få dekket sine

pensjonsutgifter. Har den private familiebarnehagen eller den private åpne barnehagen pensjonsavtale som er inngått før 1. januar 2015 og høyere pensjonsutgifter enn det som blir dekket gjennom pensjonspåslaget, har disse barnehagene etter søknad til kommunen krav på å få dekket sine pensjonsutgifter. Kommunens plikt til å dekke barnehagens pensjonsutgifter er begrenset oppad til kommunens pensjonsutgift per heltidsstilling i egne tilsvarende barnehager.»

Departementets forslag:

Departementet hører to alternative forslag om hvordan tilskudd til pensjon skal utmåles. De to modellene avveier de ulike hensynene forskjellig. Departementet ber derfor også om innspill til om elementer fra de to alternativene bør kombineres. En slik mulighet kunne for eksempel være at en del av tilskuddet gis som et fast tilskudd uavhengig av pensjonsavtale og en del gis som en andel av sjablong knyttet til en pensjonsavtale.

Alternativ 1 er å innføre en egen bestemmelse i barnehageloven om kommunens plikt til å gi tilskudd til pensjon. Pensjonstilskuddet skal etter dette forslaget beregnes ved å gange antall årsverk i barnehagen med gjennomsnittlig, vektet lønn per årsverk i den enkelte barnehage, en prosentsats basert på pensjonsvilkårene til den enkelte barnehage og lokal arbeidsgiveravgift. Et begrenset antall mulige prosentsatser, for eksempel rundt 3-5 mulige satser, skal fastsettes i nasjonal forskrift, og kommunen må innplassere den enkelte barnehage på den satsen som treffer best. Disse satsene skal samlet sett bidra til å sikre at den enkelte barnehage i gjennomsnitt over noen år får dekket sine faktiske pensjonskostnader.

Nasjonalt fastsatte prosentsatser vil bidra til å sikre at barnehager med like eller lignende type pensjonsvilkår vurderes likt på tvers av kommuner. Departementet legger til grunn at dette kan bidra til å redusere konflikter lokalt. Departementet vil vurdere om det også bør utarbeides en nasjonal veileder til kommunene om valg av prosentsats for den enkelte barnehage.

Alternativ 2 er å videreføre dagens bestemmelser om utmåling av tilskudd til pensjon og dagens søknadsordning, men med noen justeringer og der hovedelementene flyttes fra forskrift til lov. Det foreslås at prosentsatsene i påslaget skal videreføres, men at det skal være en lavere prosentsats for barnehager uten tariffavtale. I tillegg foreslås det endringer i søknadsordningen og da en ny øvre grense. Det betyr at tilskudd til pensjon må være lavere enn utgifter til pensjon samlet for tre år. Det er også en tydelig presisering av hvilke pensjonsprodukter man kan få dekket utgifter til og en vurdering av om avskjæringstidspunktet (datogrense for nye avtaler) samtidig bør fjernes.

I tillegg foreslås en særregel om kostnadsdekning for barnehager som av historiske grunner har særlig høye pensjonskostnader fordi de har forpliktelser som er basert på avtaler om offentlig tjenstepensjon. Det foreslås at det skal være et eget øvre tak for denne ordningen, og det foreslås at de aktuelle barnehagene for denne særregelen skal navngis i forskrift.

I dagens påslag for pensjon er det lagt til grunn at påslaget er satt høyt nok til at flertallet av de private barnehagene får dekket sine pensjonskostnader. Men siden det er samme påslag til alle, vil de barnehagene med dårlige pensjonsvilkår og da lave pensjonskostnader få like mye tilskudd (i hver enkelt kommune) som de med gode pensjonsvilkår og høyere pensjonskostnader. Samtidig er det en del barnehager som ikke får dekket sine faktiske pensjonskostnader etter dette påslaget. I et system med flere mulige satser er målet at de fleste, og også flere enn i dag, skal få dekket sine faktiske pensjonskostnader. Samtidig treffer også et system med flere prosentsatser bedre, ved at de med dårligst pensjonsvilkår også får et lavere pensjonstilskudd. Differensierte satser bidrar dermed til bedre treffsikkerhet på faktiske kostnader til pensjon for alle de private barnehagene. Det vil heller ikke være noe økonomisk insentiv til å ha dårlige pensjonsvilkår, snarere tvert imot.

I sum vil barnehager med veldig lave pensjonskostnader, fordi de har dårlige vilkår, få mindre i tilskudd til pensjon enn de gjør i dag. For mange barnehager vil antagelig ikke endring i tilskudd være veldig stor, men målet er å treffe noe bedre, og også at flere barnehager enn i dag skal få dekket sine faktiske pensjonskostnader. Dette innebærer at det også vil være noen barnehager (f.eks. barnehager med gode pensjonsvilkår og høy gjennomsnittlig lønn) som vil få noe høyere tilskudd til pensjon med denne modellen enn de får etter dagens modell med påslag.

Etter en samlet vurdering foreslår departementet at taket fastsettes til 12 prosent av lønnsutgifter i kommunale barnehager. Da kan man samtidig unngå å ha en datobegrensning i når avtalen må være inngått for å kunne søke om å få dekket pensjonsutgiftene og dermed at staten legger begrensninger på forhandlingsinstituttet. Dette må kombineres med tydelige presiseringer av hvilke utgifter som private barnehager kan få dekket.

I alternativ 2 foreslås det å bygge videre på dagens regler om tilskudd til pensjon. En fordel med å videreføre hovedtrekkene i dagens regler for utmåling av tilskudd til pensjon er at det vil være et kjent system for både private barnehager og kommunene. Dette alternativet gir noe mindre økonomisk insentiv til å gi ansatte i private barnehager like gode pensjonsvilkår som ansatte i kommunale barnehager enn alternativ 1, og det er noe mindre treffsikkert. Samtidig vil de aller fleste barnehager minst få dekket sine pensjonsutgifter med dette alternativet.

Kommunedirektørens vurdering av alternativ 1 i forhold til pensjonstilskudd:

Forslaget vil sikre at den enkelte barnehage får pensjonstilskudd som treffer mer riktig i forhold til deres faktiske pensjonskostnader.

Private barnehager vil få incitament til å gi ansatte bedre pensjonsvilkår, ved at de vil få høyere pensjonstilskudd om de inngår ny dyrere pensjonsavtale. Samtidig vil det øke kommunens utgifter på sikt. Dersom denne modellen velges forutsettes det at staten kompenserer for de økte utgiftene som vil komme på sikt.

Det høres fornuftig ut med 3-5 ulike kategorier, samt at prosentsetningene fastsettes i nasjonal forskrift. Det blir viktig at det blir tydelige regler på hvordan barnehagene skal bli innplassert i de ulike prosentkategoriene.

Alternativet har noen ulemper:

Alternativet kan bli mer komplekst å administrere og forstå, både for barnehagene og kommunene, noe som kan føre til misforståelser og feil. Det vil bli arbeidskrevende og kritisk å få innplassert barnehagene i riktig kategori første året.

Små barnehager har antagelig i snitt lavere pensjonskostnader enn store barnehager. Det vil i så fall bety at små barnehager som per i dag har dårlig økonomi vil få enda dårligere økonomi ved at de vil få lavere pensjonstilskudd enn i dag.

Kommunedirektørens vurdering av alternativ 2 i forhold til pensjonstilskudd (Alternativet som er tilnærmet ordningen en har per i dag):

Forslaget innebærer en fast prosentsetning for pensjonstilskudd for alle barnehagene med tariffavtale og en lavere prosentsetning for barnehager utenom tariffavtale. Dette er en relativ enkel modell der de aller fleste barnehagene får like mye tilskudd.

Det vurderes som en ulempe at det fremdeles vil være behov for at kommunene skal behandle søknader om ekstra pensjonstilskudd. Forslaget presiserer dog at det skal komme tydeligere regler for hvilke pensjonsprodukter som dekkes, og en vurdering av om skjæringspunktet for nye avtaler bør fjernes. (Skjæringspunktet henviser til regelen om at pensjonsordningen må være inngått før 01.01.2019 for at private barnehager kan få dekket pensjonskostnader ut over 10% påslaget).

Det vurderes som en ulempe at modellen treffer de reelle pensjonskostnadene mindre enn modell 1 og at den gir lite incentiver til å bedre pensjonsordningen.

Kommunedirektørens forslag til valg av alternativ:

Det er fordeler og ulemper med begge alternativene, men samlet sett mener kommunedirektøren at det bør velges alternativ 1 under noe tvil bør velges. Det har med at i det alternativet så vil den enkelte barnehage få pensjonstilskudd som treffer mer riktig i forhold til deres faktiske pensjonskostnader og barnehagene får intensiver til å velge bedre pensjonsordninger.

Alternativ 1 vil bli mer arbeidskrevende i innføringsåret, men samtidig ser en for seg at forslaget kan bli mindre arbeidskrevende både for private barnehager og kommunene på sikt.

Departementet mener kommunene kommer til å få merutgifter ved innføring av alternativ 1, som følge private barnehager i forslaget får intensiver til å velge bedre og dyrere pensjonsordninger. Det foreslås å kommentere at det forutsettes at staten dekker disse utgiftene.

Forslag til svar (kapittel 4 i høringen)

Det foreslås at Kristiansand kommune svarer tilsvarende det som fremkommer i tabellen på spørsmål 14-32, med tilhørende kommentarer.

Vurdering av forslagene opp mot Grunnloven § 97 (Kapittel 5 i høringen)

Etter departementets syn berører ikke forslagene i dette høringsnotatet Grunnloven § 97, Kristiansand kommune støtter dette. (Spørsmål 33)

Økonomiske og administrative konsekvenser (kapittel 6 i høringen)

Kunnskapsdepartementet skriver blant annet:

Departementet legger til grunn at regler som tar utgangspunkt i gjennomsnittlige kommunale utgifter er et system som er kjent for kommunene fra før. Samtidig vil de nye reglene inneholde nye elementer som kommunen må vurdere og begrunne bruken av. Det gjelder dersom de holder utgifter utenfor beregning av grunntilskuddet, dersom de har plikt til å gi ekstra grunntilskudd, og dersom de kan eller skal gi tilleggstilskudd. Dette medfører at kommunen må være en mer aktiv barnehagemyndighet enn før, og det vil kunne øke den administrative byrden noe. Samtidig legger det til rette for at tilskuddsmidler blir brukt mer målrettet og effektivt.

På nasjonalt nivå legger departementet til grunn at de nye pliktene knyttet til driftstilskudd i forslaget ikke vil påvirke samlet ressursbruk i barnehagene.

Departementet vil vurdere hvordan nasjonale myndigheter kan bidra med veiledning og eventuell utvikling av veiledningsmaterieell i implementeringsfasen.

Kommunedirektørens vurdering av økonomiske konsekvenser

For Kristiansand kommunes del vurderes ikke endringene i forslaget til hvordan driftstilskuddet/grunntilskuddet foreslås beregnet å ha en økonomisk konsekvens. Det kommer blant annet av at en ikke har kommunale barnehager med vesentlige dårligere driftsforutsetninger og de vil dermed ikke vil få muligheter til å holde utgifter utenfor grunnlaget. En har heller ikke per dags dato kommunale barnehager med dispensasjon

fra pedagognormen. For andre kommuner med små barnehager i «grisgrendte strøk», og ellers med en høy andel private barnehager, vil anledningen til å holde barnehager utenfor beregningsgrunnlaget kunne gi noe besparelse. Besparelsen vil normalt være liten.

Dersom alternativ 1 i forhold til pensjonskostnader blir valgt vil det medføre økte kostnader på sikt. Det forutsettes at staten dekker de økte kostnadene.

Kommunedirektørens vurdering av administrative konsekvenser

Alternativ 1 i forhold til pensjonstilskudd vil medføre mer administrasjon for kommunene første året, men etter departementets mening også en forenkling på sikt ved at det ikke vil være en søknadsordning om å få dekket høye pensjonskostnader. Resonnementet støttes.

Alternativ 2 vurderes å være omtrent administrativt nøytralt. Det er i praksis en videreføring av dagens regelverk.

Forslag til svar:

Kristiansand kommune støtter forslag 34 og 35. Det legges til en kommentar i spørsmål 35 tilvarende det som står i tabellen.

Medvirkning fra de private barnehagene:

Det er gjennomført møte med Private barnehagers landsforbunds lokallag der administrasjonen lyttet til deres innspill. Det fremkom da at det på lå an til at de ikke ville støtte noen av alternativene i forhold til pensjonstilskudd.

Forslag til høringssvar inkl. kommentarer:

Nr.	Inndeling:	Spørsmål:	Forslag til svar:	Kommentarer:
1	2. Formålsbestemmelse	Støtter dere forslaget til formålsbestemmelse? Hvis nei, utdyp gjerne	JA	
2	3. Beregning av driftstilskudd til private barnehager	Støtter dere forslaget til regler om grunntilskudd? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	
3	3. Beregning av driftstilskudd til private barnehager	Støtter dere forslaget om å gi kommunen mulighet til å holde enkelte utgifter utenfor grunntilskuddet? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	
4	3. Beregning av driftstilskudd til private barnehager	Støtter dere forslaget om å gi kommunen plikt til å gi ekstra grunntilskudd og mulighet til å stille vilkår for bruken? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	
5	3. Beregning av driftstilskudd til private barnehager	Støtter dere forslaget om å lovfeste at kommunen kan gi tilleggstilskudd og stille	JA	

		vilkår for bruken? Hvis nei, utdyp gjerne.		
6	3. Beregning av driftstilskudd til private barnehager	Støtter dere forslaget om å gi kommunen plikt til å gi tilleggstilskudd når kommunen ikke oppfyller normkrav? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	
7	3. Beregning av driftstilskudd til private barnehager	Støtter dere forslaget om å gi kommunen plikt til å gi tilleggstilskudd ved innføring av nye krav? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	
8	3. Beregning av driftstilskudd til private barnehager	Støtter dere forslaget til forskriftshjemler for departementet? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	
9	3. Beregning av driftstilskudd til private barnehager	Støtter dere forslaget om å lovfeste at kommunen skal vise hvordan tilskuddene er beregnet? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	
10	3. Beregning av driftstilskudd til private barnehager	Støtter dere forslagene til endringer i finansieringsforskriften § 3? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	
11	3. Beregning av driftstilskudd til private barnehager	Støtter dere forslaget til påslag for administrasjonsutgifter? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	
12	3. Beregning av driftstilskudd til private barnehager	Har dere innspill til omtalen av finansiering av private samiske barnehage tilbud? Hvis ja, utdyp gjerne.	NEI	
13	3. Beregning av driftstilskudd til private barnehager	Har dere innspill til omtalen av forholdet til EØS-regelverket? Hvis ja, utdyp gjerne.	NEI	
14	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Støtter dere at det innføres regler om pensjonstilskudd i tråd med alternativ 1? Utdyp gjerne hvorfor.	JA	Kristiansand kommune støtter dette alternativet da det vil medføre at private barnehager får intensiver til å velge bedre pensjonsordninger. Det forutsettes at staten kompenserer for de økte utgiftene som vil komme på sikt.

15	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Støtter dere at tilskuddet til pensjon tar utgangspunkt i antallet årsverk barnehagen har pensjonsforpliktelser for? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	
16	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Støtter dere at det tas utgangspunkt i gjennomsnittlig samlet lønn per årsverk i den enkelte private barnehage? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	
17	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Støtter dere at det gis nasjonal forskrift om hvilke prosentsatser som skal brukes? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	
18	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Støtter dere at det skal fastsettes differensierte prosentsatser? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	
19	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Støtter dere forslaget til lovregulering av en øvre grense som den høyeste prosentsatsen ikke kan overstige? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	
20	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Har dere innspill til innretningen av denne øvre grensen? Hvis ja, utdyp gjerne.	JA	
21	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Er omtalen av vanlige tilleggsprodukter for ansatte i kommunale barnehager dekkende? Hvis nei, utdyp gjerne.	VET IKKE	Spørsmålet kan ikke besvares innen den korte høringsfristen.
22	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Støtter dere forslaget til meldeplikt ved nye pensjonsavtaler? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	
23	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Støtter dere at man endrer dagens regler om pensjonstilskudd i tråd med alternativ 2? Utdyp gjerne hvorfor.	JA	Kristiansand kommune støtter alt. 1. Dersom alt. 2 blir valgt så støttes forslaget.
24	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Støtter dere at departementet skal gi forskrift om prosentsatser? Hvis nei, utdyp gjerne	JA	Kristiansand kommune støtter alt. 1. Dersom alt. 2 blir valgt støttes forslaget.
25	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Støtter dere at prosentsatsene kan differensieres etter hva slags type barnehage der er, og etter vilkårene i	JA	Kristiansand kommune støtter alt. 1. Dersom alt. 2 blir valgt så støttes forslaget.

		pensjonsavtalen? Hvis nei, utdyp gjerne.		
26	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Støtter dere at barnehager uten tariffavtale skal få en lavere sats? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	Kristiansand kommune støtter alt. 1. Dersom alt. 2 blir valgt så støttes forslaget.
27	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Støtter dere forslagene til endringer i søknadsordningen? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	Kristiansand kommune støtter alt. 1. Dersom alt. 2 blir valgt så støttes forslaget.
28	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Støtter dere at den øvre grensen settes til 12 prosent av kommunens lønnsutgifter? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	Kristiansand kommune støtter alt. 1. Dersom alt. 2 blir valgt så støttes forslaget.
29	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Støtter dere at det innføres en særregel for barnehager med historiske pensjonsforpliktelser basert på avtaler om offentlig tjenstepensjon? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	
30	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Støtter dere forslaget til en egen øvre grense for dekning av pensjonsutgifter for disse barnehagene? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	
31	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Støtter dere forslaget til forskriftshjemmel for departementet? Hvis nei, utdyp gjerne.	JA	
32	4. Beregning av pensjonstilskudd til private barnehager	Har dere innspill til omtalen av forholdet til EØS-regelverket? Hvis ja, utdyp gjerne.	NEI	
33	5. Vurdering av forslagene opp mot Grunnloven § 97	Har dere innspill til omtalen av forholdet til Grunnloven § 97? Hvis ja, utdyp gjerne.	NEI	
34	6. Økonomiske og administrative konsekvenser	Støtter dere vurderingen av de økonomiske og administrative konsekvensene av forslaget om driftstilskudd? Utdyp gjerne.	JA	
35	6. Økonomiske og administrative konsekvenser	Støtter dere vurderingen av de økonomiske og administrative	JA	Det forutsettes at dersom alternativ 1 i forhold til pensjonstilskudd

		konsekvensene av forslaget om pensjonstilskudd? Utdyp gjerne.		velges, så vil staten kompensere kommunene i takt med økte utgifter.
	Generell kommentar			Det bemerkes at forslagene ikke har elementer som motvirker smådriftsulemper.

Punkt 68/24: Høringsuttalelse samordning mellom barnevernsloven og barneloven

Bilag

Vedtak Form, 11122024, Sak 122/24, Høringsuttalelse samordning mellom barnevernsloven og barneloven

Dato 3. desember 2024
Saksnr.: 2024023942-2
Saksbehandler Indira Derviskadic
Godkjent av Kristin Eidet Robstad
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Oppvekstutvalget
Formannskapet

Møtedato
10.12.2024
11.12.2024

Høringsuttalelse samordning mellom barnevernsloven og barneloven

Forslag til vedtak

1. Oppvekstutvalget slutter seg til høringsuttalelsen som beskrevet i saksfremlegget.

Sammendrag

Kristiansand kommune avgir høringsuttalelse til høringsnotatet om bedre samordning av barnevernloven og barneloven, med frist 17.01.2025.

Vedlegg:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/b8478f74119d450a8797e7a25d733c5b/utredning-av-samordning-mellom-barneloven-og-barnevernsloven.pdf>

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Bakgrunn:

Høringen gjelder såkalte "dobbeltsporsaker" der barn og foreldre er involvert i både foreldretvistsaker etter barneloven og tvangssaker etter barnevernsloven. Utredningen foreslår:

1. Overføring av fast bosted:

Barneverns- og helsenemnda kan bestemme at barnets faste bosted overføres til den andre forelderen hvis vilkårene for omsorgsovertakelse er oppfylt, uten krav om ny sak etter barneloven.

2. Foreløpig bostedsoverføring.

Nemnda kan treffe foreløpig vedtak om bosted hos den andre forelderen. Etter en prøvetid vurderer nemnda om barnets faste bosted kan overføres til denne forelderen

3. Omsorgsovertakelse med foreløpig plassering hos den andre forelderen.

Nemnda kan treffe vedtak om omsorgsovertakelse og plassere barnet foreløpig hos den andre forelderen i en prøvetid. Forskjellen fra dagens ordning er at denne forelderen ikke trenger å reise sak etter barneloven. Isteden skal nemnda etter prøvetiden ta saken opp igjen og ta stilling til om barnet skal bo fast hos denne forelderen.

4. Foreldreansvar ved foreldres død:

Barneverns- og helsenemnda skal avgjøre hvem som får foreldreansvaret når barn er under barnevernets omsorg.

Innspill:

Departementet ønsker særlig vurderinger av økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene.

Saksutredning/ Vurdering

Kristiansand kommune mener at den foreslåtte samordningen kan gi en mer helhetlig og effektiv behandling av saker etter de to lovverkene enn dagens ordning. Dette kan være positivt for både barn og foreldre, samtidig som det er ressursbesparende. Forslaget kan bidra til raskere rettsprosesser og raskere avklaring av barnets omsorgssituasjon. Behandling av sakene i én instans vil sannsynligvis også redusere belastningen for barna ved å minimere antall involverte instanser og personer.

[Forslag 1: Overføring av fast bosted](#)

Kommunen støtter utredningens forslag 1 om bostedsoverføring ved at barneverns- og helsenemnda bør gis kompetanse til å overføre barnets faste bosted til den andre forelderen, dersom vilkårene for omsorgsovertakelse er oppfylt. Dette forutsetter at det på forhånd er undersøkt om den forelderen som får omsorgen for barnet, kan tilby forsvarlige omsorgsvilkår og har tilstrekkelig omsorgskompetanse. Videre bør barneverntjenesten gis adgang til å følge opp barnet i en

overgangsperiode for å sikre at omsorgssituasjonen hjemme hos den aktuelle forelderen er forsvarlig.

Forslag 2 og 3: Prøvetid for midlertidig bosted

I tilfeller der det er behov for en prøveordning, fremstår forslag 2 som det mest hensiktsmessige alternativet. Dette innebærer at barneverns- og helsenemnda overfører barnets bosted til den andre forelderen uten å fatte vedtak om omsorgsovertakelse eller midlertidig plassering. Saken kan dermed avsluttes uten omsorgsovertakelse, og bostedsoverføringen kan besluttes uten ytterligere forsinkelser.

Kristiansand kommune vil også påpeke at det er uheldig å innføre «prøveordninger» som krever senere behandling. Selv om slike ordninger kan virke positive, fører de til unødvendig ressursbruk og gjentatt behandling, noe som kan være særlig problematisk for barnets beste. For barn med sårbar funksjonsevne kan dette innebære gjentatt involvering og økt risiko for utilbørlig påvirkning. Vi er kritiske til obligatoriske «omkamper» mellom foreldre i utfordrende situasjoner, da dette oppleves som lite hensiktsmessig.

Øvrige kommentarer ifht. forslagene:

Kristiansand kommune advarer mot å flytte et omsorgssviktet barn til en forelder som ikke kan gi tilstrekkelig omsorg. Omfattende hjelpetiltak bør begrenses til maksimalt seks måneder og gis kun som støtte der omsorgen er god nok.

Ved flytting til en ny kommune må ansvaret for oppfølging overføres dit, med nødvendig informasjon fra opprinnelig kommune. Videre oppfølging utover prøveperioden bør håndteres av den nye bostedskommunen. Videre er Kristiansand kommune av den oppfatning at det er nødvendig med ytterligere presiseringer angående barnevernstjenestens rolle i forbindelse med samvær, spørsmål om tilbakeføring, og arbeidet med gjenforening med den av foreldrene barnet flytter fra.

Kristiansand kommune uttrykker bekymring for at denne ordningen kan føre til en økning i antall saker til barnevernstjenesten der foreldre i konflikt ikke oppnår enighet om daglig omsorg. Det er derfor av stor betydning at advokater og andre samarbeidspartnere (som feks. Familievernkontoret) får grundig opplæring, slik at de gir foreldrene korrekt veiledning. Dette vil bidra til å unngå at barnevernstjenesten involveres i saker som ikke gjelder omsorgsovertakelse.

Lovforslaget § 5-8 Vedtak om foreldreansvar etter dødsfall

Kristiansand kommune støtter forslaget om at nemnda får ansvar for å avgjøre foreldreansvar ved dødsfall når barnet er under barnevernets omsorg. Dette er en praktisk løsning siden nemnda allerede vurderer omsorgsovertakelser etter § 5-7 og kjenner barnets situasjon. Hvis fosterforeldrene ønsker og kan overta foreldreansvaret, bør omsorgsovertakelsen oppheves som foreslått.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Den foreslåtte samordningen vil sannsynligvis medføre økt ansvar og arbeidsmengde for de kommunale barneverntjenestene. Dette innebærer mer omfattende utredning og kartlegging av forelderen som ikke er bostedsforelder, noe som vil kreve både mer tid og ressurser. I tillegg vil barneverntjenestens ansatte trenge opplæring i den nye ordningen, da det er de som skal forberede og presentere sakene for nemnda.

Dette forutsetter at kommunale barneverntjenestene tilføres tilstrekkelige ressurser/midler fra staten for å dekke økte kostnader knyttet til meransvar for utredning og opplæring. Mange kommuner har allerede en stram økonomi, og ytterligere økonomiske belastninger vil være utfordrende å håndtere på en forsvarlig måte.

Kristiansand kommune påpeker at forslaget innebærer at selv om sakene kan bli pådømt i samme avgjørelse, er de likevel gjenstand for særskilt anke, og ved en eventuell ankebehandling forblir det flere saker. Partene er prosessuelt uavhengige av hverandre og sakskostnader fastsettes separat.

Dette er igjen en todelt behandling av saken, noe som potensielt vil medføre de samme utfordringene som eksisterer i dagens ordning, som merkostnader og lengre prosesser, hvilket er lite hensiktsmessig for både barnet og familien. Kristiansand kommune er av den oppfatning at det må være en betydelig gevinst ved å innføre en ny ordning, og fordelene må veie tyngre enn ulempene.

Kristiansand kommune reiser også spørsmål om dekning av sakkyndige utgifter. Den foreslåtte ordningen vil øke barneverntjenestens ansvar for utredning av den andre forelderen og barnets omsorgssituasjon, noe som sannsynligvis vil medføre økt behov for sakkyndig vurdering før nemndssaken. Sakkyndige utredninger er kostbare, og Barneverns- og helsenemnda kan også vurdere ytterligere sakkyndige vurderinger under behandlingen. Dette kan medføre at barnet og familien må forholde seg til flere sakkyndige på kort tid. Kristiansand kommune mener at dersom sakkyndig utredning er nødvendig før saken fremmes, bør Barneverns- og helsenemnda oppnevne og dekke kostnadene for å unngå merkostnader og ekstra belastning for både barneverntjenesten og familien.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Oppvekstutvalget slutter seg til høringsuttalelsen som beskrevet i saksfremlegget.

Punkt 69/24: Ressursfordelingsmodell for grunnskolen i Kristiansand

Dato 3. desember 2024
Saksnr.: 2023013248-1
Saksbehandler Svein Tore Kvernes
Godkjent av Kristin Eidet Robstad
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Oppvekstutvalget
Bystyret

Møtedato
10.12.2024
29.01.2025

Svar på verbalvedtak - ressursfordelingsmodell for grunnskolen i Kristiansand

Forslag til vedtak

[Saken tas til orientering](#)

Sammendrag

Denne saken er oppfølging av verbalvedtak i Bystyret i forbindelse med økonomiplan 2022-25:

Bystyret ber om en sak om kriteriene for tildelingsmodellen. Bystyret er kjent med at flere skoler sliter med negative disposisjonsfond og at de sosioøkonomiske forholdene varierer stort fra skole til skole. Bystyret ber om at saken også inneholder en oversikt over skoler med negative disposisjonsfond.

Oppvekstutvalget fikk orientering om tildelingsmodellen i møte 05.06.2023, men saken til Bystyret har vært etterlyst.

I saken redegjøres det for de ulike kriteriene i tildelingsmodellen, hensikten med disse og det gjøres vurderinger hvorvidt kriteriene, og modellen som helhet, er hensiktsmessig med hensyn til å fordele ressursene mest mulig rettferdig ut fra behovene.

Administrasjonens vurdering er at kommunen har en hensiktsmessig modell for fordeling av ressurser mellom skolene. Det er likevel behov modellen ikke klarer å fange godt nok opp, særlig med hensyn til større læringsmiljøutfordringer og i forbindelse med tiltak knyttet til større atferdsuttrykk hos enkeltelever. Dette kan til en viss grad kompenseres ved å holde tilbake og tildele ressurser skjønnsmessig eller søknadsbasert. Det må likevel ikke holdes tilbake så mye ressurser at fordelingen gjennom de objektive kriteriene ikke gjør skolene i stand til å planlegge for en god og inkluderende opplæring som tar hensyn til ulikhetene og behovene i elevgruppa. Behovet for å utløse individuelle rettigheter gjennom vedtak må ikke bli større enn nødvendig.

Å endre på kriteriene i modellen til fordel for noen skoler vil gå på bekostning av andre skoler. Det oppleves ikke fra noen skoler å være rom for å gi fra seg ressurser for at andre skal få mer. Dette gjelder først og fremst diskusjonen om hvor mye sosioøkonomiske forhold skal vektas, der noen mener det skal vektas mer og andre

mindre. Administrasjonens vurdering er at modellen har en fornuftig balanse her. Dessuten medfører lærernormen (at den beregnes på skolenivå) at det ikke er rom for å omfordele mer fra de «sterke» områdene» til de «svakere» uten at det tilføres mer ressurser samlet til skoleområdet.

I saken fremlegges også oversikt over den enkelte skoles disposisjonsfond pr 31.12. 2023 etter justeringer foretatt i 1. tertialrapport 2024. Det er relativt store forskjeller mellom skolene og skolene har samlet sett store negative disposisjonsfond. Administrasjonens vurdering er at det er sammensatte årsaker til dette. Årsakene er at rammene på skoleområdet er svært stramme. Det er derfor ulike behov som ikke kan kompenseres uten at det går på bekostning av de generelle rammene alle skolene trenger for å lage en inkluderende og tilpasset opplæring for flest mulig elever. I tillegg kan størrelsen på negative disposisjonsfond ha sammenheng med kvaliteten på læringsmiljøarbeidet og ulike prioriteringer som den enkelte rektor har gjort.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Verbalvedtak ifm økonomiplan 2022-25:

Bystyret ber om en sak om av kriteriene for tildelingsmodellen. Bystyret er kjent med at flere skoler sliter med negative disposisjonsfond og at de sosioøkonomiske forholdene varierer stort fra skole til skole. Bystyret ber om at saken også inneholder en oversikt over skoler med negative disposisjonsfond.

Oppvekstutvalget fikk orientering om tildelingsmodellen i møte 05.06.2023, men saken til Bystyret har vært etterlyst.

I egen sak til oppvekstutvalget om spesialundervisning, ble det redegjort nærmere for bakgrunnen for sosioøkonomisk ressurstildeling.

Juridisk grunnlag

Grunnskoleopplæringen er regulert i lov om grunnskoleopplæring og den videregående opplæringa (opplæringsloven) Loven inneholder en rekke krav/normer og individuelle rettigheter som krever tilstrekkelige rammer på kommunenivå og på skolenivå for å kunne innfris. Særlig viktig er begrensningene knyttet til lærernormen som gir reduserte muligheter til omfordeling av ressurser mellom skoler. 2024 trådte ny opplæringslov i kraft. Denne skal i utgangspunktet ikke ha økonomiske konsekvenser for kommunen eller hvordan ressurser må fordeles mellom skolene.

Delegasjon

I henhold til reglement vedtar bystyret rammer på kommunalsjefsnivå. Fordeling av rammer på underliggende nivå og tjenester er delegert administrativt. Bystyret kan likevel legge prinsipielle overordnede føringer som kan ha betydning for fordeling og prioritering.

Beskrivelse av tildelingsmodellen

Rammene til skoleområdet:

Rammer til det enkelte kommunalsjefsområde vedtas i økonomiplanen og justeres evt i tertialrapporter eller unntaksvis i egne bevilgningssaker i bystyret. Skoleområdet består av hovedtjenestene Grunnskole, SFO og Voksenopplæring. Det er administrativ delegasjon for å flytte midler mellom tjenestene innen kommunalsjefsområdet.

Rammene justeres årlig for:

- Lønns- og prisvekst
- Demografi – endring i elevtall kompenseres med elevrelatert sats i tildelingsmodellen
- Vesentlige endringer i rammebetingelser, som statlige reformer, midlertidige løsninger, pensjon mv.
- Andre endringer med økonomisk konsekvens
- Eventuelle pålagte innsparingskrav
- Særlige satsinger som vedtas i økonomiplan
- Eventuelle omprioriteringer mellom kommunalsjefsområder/områder i kommunen.

Fordeling av rammen

Rammen til kommunalsjefsområde skole er i opprinnelig budsjett 2024 på 1,64 mrd.kr. Av denne rammen disponeres 473,6 mill. kr til tjenester/tiltak som ikke er en del av tildelingsmodellen. Dette gjelder spesielle enheter/avdelinger, forpliktelser som dekkes sentralt og som ikke belastes den enkelte skole, midler som tildeles gjennom året mv.

De største postene dette gjelder (avrundet) er:

Et utvalg av større sentralt budsjetterte utgiftsposter	Opprinnelig budsjett 2024 Mill.kr
AFP-utgifter	11,0
Gjesteelever i andre kommuner (spesialundervisning)	14,0
Avsetning kompensasjon for lønnsoppgjøret	9,4
Avsetning kompensasjon for seniortiltaksordningen	9,9
Spesialundervisning i friskoler	30,9
Lillebølgen, KUP, SMI-skolen, Jegersberg gård	6,7
Midlertidige løsninger	9,4
Kongsgård skolesenter	68,4
SFO	107,2
Skoleskyss	26,6
Kompetanseavdelingene	89,8
Mottaksskolen og Kristiansand internasjonale skole	35,4
Tospråklig fagopplæring	14,7
Leirskole	5,3
Midlertidige løsninger	9,4
Svømmeundervisning	5,9
Støtteenhet for trygt læringsmiljø skole	14,2
Sum	468,2

Utover disse større budsjettpostene er det ca 5 mill. kr som er knyttet til andre tiltak.

Resterende ramme, 1,17 mrd.kr, fordeles til grunnskolene i henhold til fordelingsmodellen.

Historikk

Tildelingsmodellen som gjaldt i Gamle Kristiansand ble i hovedsak videreført som modell for den nye kommunen. Hovedprinsippene for modellen ble laget før 2010, men er justert underveis som følge av endringer av rammefaktorer, reformer, evalueringer/tilbakemeldinger og forhold vi ellers har sett nødvendige å gjøre justeringer på. Rundt 2013 ble det gjort en større endring ved at potten av ressurser som har sosioøkonomisk vektning ble forsterket (doblet) på bekostning av ressurser i modellen som ikke hadde sosioøkonomisk vektning. Dette ble gjort hovedsakelig på bakgrunn av anbefalinger i en revisjonsrapport om spesialundervisning.

Generelt om tildelingsmodellen

Med tildelingsmodellen menes kriteriene som brukes for å fordele rammene til den enkelte skole mest mulig rettferdig og ut fra behovene. Konsekvensene av de ulike kriteriene blir «en saklig forskjellsbehandling» med hensyn til hvor mye penger den enkelte skole får fordi skolene er ulike, og elevene har ulike behov. Modellen fordeler de samlede ressursene som er til disposisjon. Det betyr at dersom noen skoler skal ha mer ressurser, må noen andre skoler få mindre.

Tildelingsmodellen bruker objektive kriterier i størst mulig grad, men det er noen grad av saksbehandlede tildelinger. Det er også unntaksvis gjort noen skjønsmessige tildelinger der det er opplagte behov som ikke ivaretas av tildelingskriterier. Det er 42 grunnskoler med ulik størrelse, ulik elevbakgrunn og andre ulike rammevilkår som finansieres gjennom tildelingsmodellen og brukes mer enn 15 kriterier med ulik vektning. Ut fra kompleksiteten dette gir, er det avgjørende å bruke objektive kriterier i størst mulig grad. Bruk av objektive kriterier gir også incitament til god praksis på skolene ved at de

får beholde gevinsten av effektiviseringstiltak slik at ressursene kan brukes bedre. Motsatt vil mer behovsvurdert tildeling kunne honorere dårlig praksis og skape behov som vil bli kompensert på bekostning av skoler som lykkes med å skape gode og inkluderende.

Et annet hensyn er nødvendigheten av at skolene får alle tilgjengelige ressurser ut samlet og forutsigbart slik at skolene kan planlegge for en god og inkluderende opplæring som tar hensyn til ulikhetene og behovene i elevgruppa. Derved vil behovet for å utløse individuelle rettigheter gjennom vedtak ikke bli større enn nødvendig. Dersom store deler av ressursene holdes igjen for mer saksbehandlet tildeling, vil skolenes handlingsrom for å gjøre tilpasninger reduseres og flere elever vil unødig ha behov for vedtak og individuell tilrettelegging.

I ASSS-samarbeidet er ressursfordelingsmodeller et gjentagende tema. Alle storbyene har relativt lik prinsipiell tilnærming, men med mindre forskjeller i kriterier og vekting av disse.

Viktige prinsipper modellen bør ivareta

Det er noen viktige hensyn som modellen bør ivareta:

- Modellen og fordelingsvirkningen må oppfattes som rimelig rettferdig og treffe behovene best mulig.
- Det bør være flest mulig objektive kriterier på grunn av kompleksiteten og at den ikke skal kunne «påvirkes» ved å «belønne» ukloke valg/ dårlig praksis (som gir økt tildeling), men snarere gi incitament til å bruke ressursene mest mulig effektivt og riktig.
- Modellen skal gi forutsigbarhet for skolenes planlegging ved at kriteriene er transparente og skolene kan simulere de økonomiske effektene når f.eks elevtallet endrer seg. Det er også viktig at minst mulig ressurser «holdes igjen» sentralt og tildeles skjønnsmessig.
- Modellen må håndtere aktivitetsendringer, som oftest skjer i forbindelse med nytt skoleår, slik at ressursene omfordeles der behovene er
- Den må kunne administreres uten særlig stor ressursbruk

Tildelingskriterier

Modellen består av tre hovedelementer med flere «underkriterier»:

- Grunntildeling – et fast beløp pr skole
  - Kriteriet bidrar til å sikre likeverdige muligheter for små skoler
- Elevressurs – et kronebeløp pr elev
  - for å sikre at store skoler får mer ressurser enn mindre skoler
- «Likeverdighetsressurs» - sosioøkonomisk tildeling og saksbehandlet tildeling
  - for å sikre at skolene har ressurser til å ivareta ulike forutsetninger og behov hos enkeltelever/grupper av elever

I tillegg kommer enkelte andre tildelinger på grunn av særegne forhold, som blant annet husleie, delt skole mv.

Om det enkelte kriteriet

Grunntildeling:

Grunntildelingen er et fast grunnbeløp pr skole uavhengig av elevtall.

Hensikten er at en skole uansett må ha en del administrative og ledelsesfunksjoner uavhengig av elevtall. Et slikt grunnbeløp er særlig viktig for de mindre skolene. Beløpet er differensiert mellom skoletypene på grunn av at ungdomstrinnet er mer komplekst og har flere funksjonsstillinger enn barnetrinnet.

I grunntildelingen ligger også en kompensasjons-/trekkordning for å ta hensyn til ulikt lærerlønnsnivå mellom skoler. Lønnsulikheten jevnes ut ved at skoler som har høyere lønnsnivå enn gjennomsnittet i kommunen får kompensert 75% av merkostnadene, mens skoler som har lavere nivå enn snittet får beholde 25% av mindrekostnadene.

I grunntildelingen kompenseres også enkelte særskilte utgifter som f.eks at det betales noe husleie, det er skoleenheter som har to lokasjoner (Dvergsnes, Torridal og Hånes) mv.

For 1-7 skoler er beløpet i 2024 ca 2,7 mill. kr pr skole.

For 8-10 og 1-10 skoler er beløpet ca 3,1 mill. kr pr skole.

Totalt fordeles 122,6 mill. kr etter dette kriteriet (10,5% av rammen).

Elevtildeling

Elevtildelingen består av et fast kronebeløp pr elev som går på skolen. Beløpet er differensiert mellom hovedtrinn (1-4/5-7/8-10) på grunn av at elevene har ulikt timetall og ungdomstrinnet har lavere leseplikt (underviser færre timer pr årsverk) enn barnetrinnet. Elevsatsen angir ikke hvor mye en elev reelt koster. Virkningen av størrelsen på elevsatsen er at en høy elevsats (og desto lavere grunnbeløp) pr skole favoriserer store skoler, mens lavere elevsats og høyt grunnbeløp favoriserer de mindre skolene.

Elevsatsene i 2024 er ca 66 000 kr for elever på 1.-4. trinn, ca 69 000 kr for elever på 5.-7. trinn og ca 74 000 kr for elever på 8. 10. trinn.

Totalt fordeles 919 mill. kr etter dette kriteriet (78,5% av rammen).

Likeverdighetsressurs

Likeverdighetsressursen har til hensikt å kompensere skolene fordi elevene har ulikt utgangspunkt og behov. Ressursen består av tre elementer:

- Sosioøkonomisk tildeling
- Tildeling til behov knyttet til særskilt språkopplæring
- Saksbehandlet tildeling knyttet til behov som følge av medisinske diagnoser

Totalt tildeles 104,1 mill. kr (9% av rammen), derav 54,4 mill. kr i sosioøkonomisk tildeling, 26 mill. kr til særskilt språkopplæring og 23,6 mill. kr til saksbehandlet tildeling på bakgrunn av medisinske diagnoser.

Sosioøkonomisk tildeling:

Den sosioøkonomiske tildelingen skal kompensere skoler for at elever har ulik bakgrunn. I Kristiansand er det svært store sosioøkonomiske forskjeller mellom enkelte områder. Elevenes sosioøkonomiske bakgrunn påvirker ressursbehovet. Det gjelder særlig på det sosialpedagogiske området, økt behov for individuelt tilrettelagt opplæring og større behov for kontakt/oppfølging med hjelpeapparat utenfor skolen. Kommunerevisjonen gjennomførte i 2010 en forvaltningsrevisjon når det gjaldt ressurstildeling, spesialundervisning og tilpasset opplæring i Kristiansandsskolen. Anbefaling nr 1 i rapporten var at kommunen burde kanalisere en større andel av ressursene via sosioøkonomiske kriterier. Som følge av dette ble det gjort endringer i modellen ved at deler av «den flate elevtildelingen» ble lagt inn i den sosioøkonomiske potten.

Bystyret behandlet også en sak om spesialundervisning 17.11. 2021. I saken er det redegjort særlig for bakgrunn og hensikt med den sosioøkonomiske tildelingen:

[Saksutredning om spesialundervisning](#). Til grunn for saken ligger [Rapport spesialundervisning](#), der kap 7 og 8 omhandler sosioøkonomisk tildeling. Selv om begrepet spesialundervisning ikke lengre er begrep/rettighet i den nye opplæringsloven, er vurderingene i saken fortsatt like relevante og gyldige.

Kristiansand har valgt tre kriterier i den sosioøkonomiske indeksen:

- Foreldres (mors) utdanningsnivå, som vektet høyest
- Enslige forsørgere
- Stabilitet i boområdet

Disse kriteriene har vist seg ganske treffsikre når det gjelder å fange opp sosioøkonomiske behov.

Tabellen viser sosioøkonomisk status pr skole i 2020, da indeksen ble revidert i forbindelse med kommunesammenslåingen (det arbeides nå med å oppdatere grunnlaget for indeksen):

Skoler	Sosioøk. Indeks trinn 1-4	Sosioøk. Indeks trinn 5-7	Sosioøk. Indeks trinn 8-10	Beregnet sosioøk. Indeks
Øvre Slettheia skole	2,05			2,05
Sjøstrand skole	0,75	0,75		0,75
Slettheia skole	1,42	1,81		1,65
Vardåsen skole	0,46	0,46		0,46
Solholmen skole	1,97	1,97		1,97
Vågsbygd skole	1,15	1,15		1,15
Strømme skole	0,58	0,58		0,58
Tordenskjoldsgate skole	3,74	3,74		3,74
Justvik skole	1,21	1,21		1,21
Karl Johans Minne skole	2,02	2,02		2,02
Fagerholt skole	0,46	0,46		0,46
Wilds Minne skole	0,67	0,67		0,67
Hånes skole	1,13	1,13		1,13
Krossen skole	2,85	2,85		2,85
Hellemyr skole	1,00	1,00		1,00
Mosby skole	1,67	1,67		1,67
Torridal skole	0,85	0,85	1,20	1,02
Lovisenlund skole	0,51	0,51		0,51
Ve skole	1,37	1,37	1,37	1,37
Kringsjå skole	0,70	0,70		0,70
Flekkerøy skole	0,76	0,76		0,76
Oddemarka skole			0,50	0,50
Møvig skole			0,96	0,96
Fiskå skole			1,16	1,16
Grim skole			1,86	1,86
Haumyrheia skole			0,52	0,52
Vigvoll skole			1,13	1,13
Dvergsnes skole	0,34	0,34		0,34
Presteheia skole	0,31	0,31		0,31
Voiebyen skole	1,23	1,23		1,23
Holte skole			0,49	0,49
Karuss skole	1,42	1,42	1,66	1,55
Lindebøskauen skole			0,76	0,76
Havimyra skole			0,67	0,67
Finsland skole	2,00	2,00	2,00	2,00
Rosseland skole	1,43	1,43		1,43
Songdalen skole (SUS)			1,67	1,67
Tunballen skole	1,76	1,76		1,76
Nygård skole	1,30	1,30		1,30
Lunde skole	1,22	1,22		1,22
Langenes skole	0,99	0,99		0,99
Tangvoll skole			1,30	1,30
Tinntjønn skole			1,03	1,03

Gjennomsnittet for kommunen er 1, jo høyere tallet er desto mer omfang av problematikk knyttet til kriteriene i indeksen.

Skolene gir ulike tilbakemeldinger om hvorvidt dette kriteriet bør vektas mer eller mindre. Det vil uansett ikke være særlig anledning til å gjøre omfordelingen større. Det skyldes at lærernormen beregnes på skolenivå. Skolene i de «bedre» sosioøkonomiske områdene har generelt lite/ingen ressurser å avse uten at lærernormen brytes.

Vår vurdering er ellers at det er en fornuftig vektning av sosioøkonomiske forhold som ligger til grunn i modellen.

Omfordelingsvirkningen av denne tildelingen:

Eksempel 1 - en skole på 300 elever med indeks 2 har mulighet til å tilsette ca 1,8 lærerstilling mer enn en tilsvarende skole med indeks 0,5.

Eksempel 2 - en skole på 300 elever med indeks 1,5 har mulighet til å tilsette ca 1 lærerstilling mer enn en tilsvarende skole med indeks 0,75.

Tildeling til behov knyttet til særskilt språkopplæring

Elever med annet morsmål enn norsk og samisk har rett til særskilt språkopplæring til de kan norsk godt nok til å følge den vanlige opplæringa (opplæringsloven §3.6). Det er store forskjeller mellom skolene med hensyn til andelen elever som har behov for særskilt språkopplæring. Det er derfor et eget tildelingskriterium som tar utgangspunkt i andelen elever med flerspråklig bakgrunn.

Tildeling på bakgrunn av elever med omfattende behov knyttet til medisinske forhold

Flere elever har store hjelpebehov som ikke har sammenheng med verken sosioøkonomi eller flerspråklig bakgrunn. Dette gjelder i hovedsak medisinske forhold eller større funksjonsnedsettelse. I sistnevnte kategori går de aller fleste elevene på kompetanseskolene (Nygård, Hellemyr, Krossen og Valsvikveien), men flere elever velger også å gå på nærskolene (noe de har rett til). Det er derfor avsatt midler til en egen søknadsordning der skolene, med begrunnelse i omfang av nevnte problematikk, kan søke på ressurser. Saksbehandling og tildeling skjer hvert år i forkant av nytt skoleår. Søknadsbeløpene, og behovene dette gjelder, er vesentlig større enn rammen som er avsatt. Dersom rammen knyttet til denne tildelingen skal økes, vil det gå på bekostning av andre tildelingskriterier. Rammene skolene får til å planlegge en god og inkluderende opplæring vil derved svekkes. Administrasjonen mener at omfanget av ressurser som holdes igjen for saksbehandling ikke kan økes uten at skoleområdet får styrket rammen.

Ressursinnsats i forhold til elever med store adferdsuttrykk

I de senere årene, særlig etter innskjerping av retten til trygt og godt skolemiljø, er ressursbehovet knyttet til skjermingstiltak overfor enkeltelever og behov for alternative tilbud økt vesentlig. Omfanget av elever med store adferdsuttrykk er også økende. Disse behovene fanges i mindre grad opp av kriteriene i tildelingsmodellen. Et annet forhold med problematikken er at det også kan ha en viss sammenheng med hvordan skolene jobber med læringsmiljøet. Det er brukt i den sammenheng ca 15 mill. kr i de alternative opplæringsarenaene. I tillegg er enheten for trygt skolemiljø en ressurs som er tett på og bistår skolene i håndteringen av disse utfordringene. 5 av de største ungdomsskolene har i tillegg, på bakgrunn av vedtak i Gamle Kristiansand, fått tildelt ressurser til miljøterapi.

Dette området vurderes som det mest krevende med hensyn til ressursfordeling fordi behov kan ha sammenheng med læringsmiljøet, de kan plutselig oppstå og ressursbehovet i enkeltsaker kan være stort. For å kompensere skoler med de største utfordringene på området, brukes sentralt disposisjonsfond som ligger hos kommunalsjef ut fra skjønnsmessige vurderinger. Normalt vil dette dreie seg om ca 10 mill. kr år.

Andre tildelingskriterier/spesielle subsidieringer:

I tillegg til ovennevnte kriterier er det også en del andre kompensasjonsordninger/subsidieringer som brukes ved tildeling:

Skoler med særlige driftsulemper – delte skoler, Rosseland og Finstrand, små ungdomstrinn (opp til 270 elever), skoler med små trinn (under 11 elever) /små klasser (flere trinn mellom 30 og 34 elever). Disse skolene subsidieres av skolene som ikke har disse driftsulempene.

Ellers er det tildelinger knyttet til

- Antall elever i lekshjelpordning
- Antall lærere med nedsatt leseplikt som følge av alder
- Antall nyutdannede lærere som skal ha noe mindre undervisning
- Andre særskilte forhold, blant annet:
  - Skoler som har utbygging
  - Noe ekstern husleie

- Skoler som har fått tildelt miljøterapeuter
- Øremerkede midler som følge av politiske vedtak

Budsjettjusteringer underveis i året

Budsjetttildelingsmodellen justeres to ganger årlig. I tillegg til budsjettet som legges i januar, justeres modellen basert på nytt elevtall ved oppstart av nytt skoleår, da det er til dels store endringer i elevtall som derved fanges opp.

Negative disposisjonsfond

Bystyret ber også om at saken også inneholder en oversikt over skoler med negative disposisjonsfond.

Disposisjonsfond Oppvekst Skole				
Ansvar		Disp.fond 31.12.2023	Justering 1. tertialrapport	Disp.fond per 22.11.2024
211000	Dvergsnes skoleenhet undervisning	218 662	0	218 662
211100	Fagerholt skole undervisning	-4 826 741	0	-4 826 741
211200	Finsland skole undervisning	-3 090 071	1 143 564	-1 946 507
211300	Fiskå skole	-1 087 841	0	-1 087 841
211400	Flekkerøy skole undervisning	-1 675 145	0	-1 675 145
211500	Grim skole	735 734	-0	735 734
211600	Haumyrheia skole	-6 227 893	2 763 564	-3 464 330
211700	Havlomyra skole	1 263 226	-0	1 263 225
211800	Hellemyr skole undervisning	-205 462	-0	-205 463
211900	Holte skole	1 520 111	-276 278	1 243 833
212000	Hånes skoleenhet undervisning	-7 351 819	2 369 398	-4 982 422
212100	Justvik skole undervisning	-3 447 544	1 091 429	-2 356 115
212200	Karl Johans Minne skole undervisning	-2 140 994	0	-2 140 994
212300	Karuss skole undervisning	-2 791 859	0	-2 791 859
212400	Kringsjå skole undervisning	-1 422 150	-0	-1 422 150
212500	Krossen skole undervisning	-6 403 038	0	-6 403 038
212600	Langenes skole undervisning	-26 629	0	-26 629
212700	Lindebøskauen skole	858 424	-30 410	828 014
212800	Lovisenlund skole undervisning	-2 106 279	0	-2 106 279
212900	Lunde skole undervisning	-2 292 818	-0	-2 292 818
213000	Mosby oppvekstsenter skole	1 470 616	-551 443	919 172
213100	Møvig skole	-5 694 980	2 481 878	-3 213 102
213200	Nygård skole undervisning	1 447 312	0	1 447 312
213300	Oddemarka skole	632 785	0	632 785
213400	Presteheia skole undervisning	-3 217 328	0	-3 217 328
213500	Rosseland skole undervisning	-7 265 210	5 520 225	-1 744 985
213600	Sjøstrand skole undervisning	-10 949 903	7 352 207	-3 597 696
213700	Slettheia skole undervisning	-1 018 788	0	-1 018 788
213800	Solholmen skole undervisning	807 329	0	807 329
213900	Songdalen skole	-6 189 668	3 667 768	-2 521 900
214000	Strømme skole undervisning	-162 259	0	-162 259
214100	Tangvall skole	1 272 311	-276 251	996 060
214200	Tinntjønn skole	-911 620	-0	-911 620
214300	Tordenskjoldsgate skole undervisning	334 908	-0	334 908
214400	Torridal skole undervisning	-2 216 383	-0	-2 216 384
214500	Tunballen skole undervisning	-5 672 796	2 072 909	-3 599 887
214600	Vardåsen skole undervisning	-5 747 287	2 396 669	-3 350 618
214700	Ve skole undervisning	-5 112 807	1 439 516	-3 673 290
214800	Vigvoll skole	-120 365	0	-120 365
214900	Voiebyen skole undervisning	-5 576 812	2 222 254	-3 354 558
215000	Vågsbygd skoleenhet undervisning	1 316 003	-0	1 316 003
215100	Wilds Minne skole undervisning	-9 961 066	5 866 418	-4 094 648
215200	Øvre Slettheia oppvekstsenter skole	-1 700 546	518 101	-1 182 445
SUM		-104 736 681	39 771 515	-64 965 166

Oversikten viser status på den enkelte skole pr 31.12.2023 og etter at det ble tilført midler fra bykassa og gjort omfordelinger av disposisjonsfond i oppvekst ifm 1. tertial 2024. Det er relativt store forskjeller mellom skolene, som samlet sett har store negative disposisjonsfond. Administrasjonens vurdering er at det er sammensatte årsaker til dette. Årsakene er at rammene på skoleområdet er svært stramme. Det er derfor ulike behov som ikke kan kompenseres uten at det går på bekostning av de generelle rammene alle skolene trenger for å lage en inkluderende og tilpasset opplæring for flest mulig elever. I tillegg kan størrelsen på negative disposisjonsfond ha sammenheng med kvaliteten på læringsmiljøarbeidet og ulike prioriteringer som den enkelte rektor har gjort.

Hovedfokus er imidlertid at skolenes drift er i balanse fremfor krav om å redusere negative disposisjonsfond.

Økonomiske konsekvenser

Det er rammen til skoleområdet og midlene som er disponible til å legges inn i tildelingsmodellen som er det avgjørende. Enhver endring i kriteriene i tildelingsmodellen vil påvirke andre kriterier dersom ikke rammen i modellen styrkes. Det betyr at skal ett kriterium vektas mer, må et annet vektas mindre.

Uttalelse fra rådene

Saken er ansett å ikke være relevant å forelegge rådene.

Barn og unges interesser

Ressurstildelingsmodellen skal sette hver enkelt skole i stand til å ivareta alle barns rettigheter etter opplæringsloven.

Vurdering

Det er ikke mulig å lage en modell som fanger opp ulike behov på en helt rettferdig måte. For det første er det ikke mulig å vurdere behovene objektivt. Behovene kan også ha sammenheng med praksis på skolen. Det er også så mange enkeltforhold som påvirker ressursbehovet i større eller mindre grad som det ikke er mulig å ta hensyn til i så stor kommune.

Administrasjonens vurdering er at kommunen har en relativt hensiktsmessig modell for fordeling av ressurser mellom skolene. Det er likevel behov modellen ikke klarer å fange godt nok opp, særlig med hensyn til større læringsmiljøutfordringer og i forbindelse med adferdsuttrykk hos enkelte elever. Dette kan til en viss grad kompenseres ved å holde tilbake og tildele ressurser skjønnsmessig, men må ikke føre til at fordelingen gjennom de objektive kriteriene ikke gjør skolene i stand til å planlegge for en god og inkluderende opplæring som tar hensyn til ulikhetene og behovene i elevgruppa. Behovet for å utløse individuelle rettigheter gjennom vedtak må ikke bli større enn nødvendig. Å endre på kriteriene i modellen til fordel for noen skoler vil gå på bekostning av andre skoler. Ingen skoler mener det er handlingsrom for å gi fra seg ressurser slik at andre skal få mer. Dette gjelder først og fremst diskusjonen om hvor mye sosioøkonomiske forhold skal vektas, der noen mener det skal vektas mer og andre mindre.

Administrasjonens vurdering er at modellen har en fornuftig balanse her. Dessuten medfører lærernormen (at den beregnes på skolenivå) at det ikke er rom for å omfordele mer fra de «sterke» områdene til de «svakere» uten at det tilføres mer ressurser samlet til skoleområdet.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Saken tas til orientering